

del diccionari, es mostren alguns dels trets més característics de l'obra lexicogràfica, com són la relació de les paraules amb les seves famílies o subfamílies lèxiques, l'adscripció dels mots al seu paradigma derivatiu i la relació entre la definició que es proporciona i els sentits que s'associen amb aquest. En últim lloc, es troba el text de Montse Batllori («Diacronía de los verbos psicológicos: una propuesta de entrada léxica»), professora de la Universitat de Girona. Es tracta d'una contribució centrada a traçar la història d'un verb psicològic (*apetece*) a partir de la informació que ofereixen els diccionaris, l'etimologia i els corpus diacrònics, per tal de mostrar l'evolució sintacticosemàntica del seu ús i significats. Finalment, a partir de les dades recopilades i contrastades amb les d'altres verbs de caire psicològic, es proposa l'estructura de l'article lexicogràfic d'aquest verb segons la seva matriu morfosintàctica amb relació als seus usos gramaticals (p. 364).

Els diferents capítols sobre els quals es construeix el llibre mostren, d'una banda, tant els avenços metodològics en l'estudi històric del lèxic com la consolidació de determinades línies d'investigació i, de l'altra, les possibilitats d'explotació de les dades que les noves tecnologies posen a l'abast dels historiadors de la llengua (corpus, bases de dades, diccionaris electrònics, etc.) i també la multidisciplinarietat des de la qual el científic es pot atansar a l'anàlisi de la vida i l'evolució dels mots de qualsevol llengua. En essència, l'obra representa un magnífic exemple de com s'ha de desenvolupar actualment qualsevol tipus de recerca històrica sobre el lèxic.

Diccionari biogràfic de l'Acadèmia de Bones Lletres

JOSEP M. DOMINGO

Universitat de Lleida, Departament de Filologia Catalana
jmdomingo@filcat.udl.cat

MOLAS, Pere, Eulàlia DURAN, Josep MASSOT (dir.): *Diccionari biogràfic de l'Acadèmia de Bones Lletres*, redactores Margalida Tomàs i Mireia Campabadal, Barcelona: Reial Acadèmia de Bones Lletres – Fundació Noguera, 2012.

Els darrers anys hem vist la publicació d'uns quants treballs decisius per al coneixement de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, la institució literària degana de Catalunya: el *Catàleg de publicacions de la Reial Acadèmia de Bones Lletres (1701-2005)*, a cura de Carme Miquel, Mercè Colomer i Albert Corbeto (2005); l'estudi sobre *La Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona en el segle XVIII. L'interès per la història, la llengua i la literatura catalanes*, de Mireia Campabadal (2006); i, ara, aquest flamant *Diccionari biogràfic de l'Acadèmia de*

Bones Lletres, sota la direcció de Pere Molas, Eulàlia Duran i Josep Massot i coordinat per les redactores Mireia Campabadal i Margalida Tomàs. Al pròleg de l'obra, l'actual president de l'Acadèmia, Pere Molas, explica les vicissituds per què ha anat passant la proposta que el 1997, en l'horitzó commemoratiu dels 300 anys de la corporació, feia Eduard Ripoll, el president d'aleshores: es tractava d'emprendre «un diccionari biogràfic de les persones que han format part de l'Acadèmia de Bones Lletres» (p. 5). El projecte finalment ha pres cos com a inventari dels acadèmics numeraris, amb deliberada exclusió dels acadèmics corresponents («molt nombrosos i sobre molts dels quals hauria estat difícil obtenir informació adequada», puntualitza Pere Molas, «Pròleg», p. 6), acompanyat d'un seguici de set apèndixs que ofereixen la relació d'acadèmics corresponents a Espanya, corresponents a l'estranger, d'acadèmics de Bones Lletres que en són alhora de l'Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, de l'Acadèmia de Medicina de Catalunya, de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, de l'Acadèmia de Belles Arts i d'acadèmics de Bones Lletres que són alhora membres de l'Institut d'Estudis Catalans. Una tal generosa profusió d'apèndixs deu ser indicativa de l'interès que ha estat posat en les virtualitats relacionals de l'obra que ens ocupa. Com l'és l'aparent protocol seguit en els articles: a les meres dades biogràfiques que cal esperar per defecte, el *Diccionari* n'adjunta d'altres específiques de la vida corporativa, extretes d'anuaris, de butlletins, d'actes i de l'arxiu de la corporació. Un interès, en fi, diria que satisfet amb avantatge: el gran valor del volum és la capacitat de mostrar i suggerir associacions entre usos, valors, persones, projectes, iniciatives, esdeveniments, cursos vitals i marcs històrics.

Compte fet de l'autoritat dels redactors (actuals acadèmics, molts dels quals), de tot plegat en resulta una pedrera informativa ineludible i suggestiva sobre la vida intel·lectual dels nostres darrers tres-cents anys. I en particular, és clar, sobre l'Acadèmia de Bones Lletres, com constata Pere Molas («La redacció del *Diccionari* ha permès comprendre millor diversos aspectes de la història interna de l'Acadèmia», «Pròleg», p. 7). En la mesura que una institució és al capdavant els seus homes, tenim en el *Diccionari* una extraordinària base informativa sobre una trajectòria corporativa ben explícita de les discontinuïtats i de la precària institucionalització del país. També ben explícita dels canvis radicals que s'han operat en l'espai social i en l'àmbit literari. Una base útil, en definitiva, per puntualitzar una història tantes vegades suspecta.

Cal convenir, altrament, que també la qualitat gràfica i material del volum fa honor al projecte i a les institucions que l'han patrocinat. I a propòsit de l'evidència dels errors i errates que escadusserament s'hi veuen esquitllats i de les insuficiències que uns i altres gosaríem atribuir-li, farem bé (com la redactora Mireia Campabadal en la seva monografia de 2006) de tenir presents els mots de l'acadèmic setcentista Pere Nolasc Mora: «No querer haber errado es quererse elevar sobre la condición de hombre».